

MARMARA 8 NO.LU L TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2024/73

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 3/12/2024 tarihli ve 2024/1232 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	4
II. GENEL BİLGİLER.....	5
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	6
B. Kurum Personeli	6
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	7
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	7
A. Fiziksel Koşullar.....	7
B. Yönetim ve Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	10
C. Beslenme.....	11
D. Sağlık Hizmetleri	12
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	14
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler	15
G. Dış Dünya ile İletişim.....	17
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	18
A. Değerlendirme	18
B. Tavsiyeler.....	19
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	19
2. Milli Eğitim Bakanlığı İstanbul Silivri Halk Eğitim Merkezine Yönelik Tavsiye ..	20
3. İstanbul İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye.....	21
4. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler ...	21

- ACEP** : Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi
- AİÖK / CPT** : Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
- BM** : Birleşmiş Milletler
- km** : kilometre
- m²** : metrekare
- OPCAT** : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
- SEGBİS** : Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
- TIHEK** : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- UÖM** : Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca: *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TIHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 29-30/7/2024 tarihlerinde Marmara 8 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ *habersiz* ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ..., ..., ..., ... ile Kurumumuzun talebi üzerine görevlendirilen Hekim ... ile Psikolog ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede ilk olarak TİHEK Heyeti tarafından; UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. Ardından İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, mahpusların² sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. Mahpusların yerleşim planına ilişkin belge üzerinden, İdarenin dahli olmadan mahpusların bulunduğu koşullar seçilerek buradaki mahpuslarla özel görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TİHEK ve UÖM hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş, gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususları aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında ceza infaz kurumunda çalışan herhangi bir personel koşullarda bulunmamıştır. İncelemeler sırasında sağlık servisi, psikososyal yardım servisi, eğitim ve öğretim servisi, manevi rehberlik servisi, atölyeler, kamera odası, çamaşırhane, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, avukat görüşme alanı, personel yemekhanesi ile açık ve kapalı spor salonları ziyaret edilmiştir. Buradaki incelemelerin ardından ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş olup ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 8/2/2024 tarihli ve 2024/230 sayılı kararı ve Başkanlık Makamınının 19/7/2024 tarihli ve 39256 sayılı oluruna istinaden 29-30/7/2024 tarihlerinde Marmara 8 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen ziyaret neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini içermektedir.

II. GENEL BİLGİLER

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumunda özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükümsüzlüleri ifade etmektedir.

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. Kurum, İstanbul ilinin Silivri ilçesindeki Marmara Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde yer almakta olup İstanbul iline 75, Silivri ilçesine 12 kilometre (km) mesafede bulunmaktadır. Kuruma toplu taşıma araçlarıyla ulaşım mümkündür.

10. 5/7/2008 tarihinde faaliyete geçen Kurum, 27.796 metrekare (m²) alan üzerine inşa edilmiş olup 12.932 m² güvenlik alanı dâhil olmak üzere 40.728 m² alanda hizmet vermektedir.

B. Kurum Personeli

11. Kurumun, 21'i kadın ve 282'si erkek olmak üzere toplam 303 personeli bulunmakta olup ziyaret tarihinde 262 personelin fiilen görev yaptığı bilgisi paylaşılmıştır. Ünvan bazında personel sayısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

ÜN VAN	SAYI
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	2
İdare Memuru	6
İnfaz ve Koruma Başmemuru	9
İnfaz ve Koruma Memuru	255
Ceza İnfaz Kurumu Kâtibi	7
Sayman	1
Diş Hekimi	1
Psikolog	7
Öğretmen	4
Hemşire	2
Sağlık Memuru	3
Bilgisayar İşletmeni	2
Teknisyen	1
Memur	2
TOPLAM	303

12. Kurumda vardiya sistemi uygulanmaktadır. Vardiyalı görev yapan personelin gündüz vardiyası 08.00-20.00, gece vardiyası ise 20.00-08.00 saatleri arasındadır. Vardiya sisteminde görevlendirilenlerin dışında kalan personelin ise 08.00-17.00 saatleri arasında görev yaptığı bilgisi paylaşılmıştır.

13. Kurumdaki personelin yaptığı görevle ilgili eğitimleri aldığı³, ayrıca görevli Kurum personelinin eğitim merkezleri tarafından düzenlenen insan hakları, kişiler arası iletişim ile işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin eğitimlere katılım sağladığı bilgisi verilmiştir.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

14. Kurumun artırılmış kapasitesi 1.746'dır. Ziyaret tarihinde Kurumda 1.668 hükümlü, 439 hükümlü ve 757 tutuklu olmak üzere toplam 2.864 mahpus bulunmaktadır.

15. Kurumda bulunan mahpuslardan 6'sı engelli olup 283'ü bulaşıcı ve kronik rahatsızlığa sahiptir.

16. Yabancı mahpus bulunmayan Kurumda 2 vatansız mahpus mevcuttur.

17. Kurumda kadın ve çocuk mahpus bulunmamaktadır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

16. Kurum, A-B-C-D-E ve F blok olmak üzere toplam 6 bloktan oluşmaktadır. D blokta yönetim ofisleri, ziyaret alanları ve avukat görüş odaları yer almakta; diğer bloklarda ise mahpuslar kalmaktadır.

17. Kurumda; 4 açık görüş salonu, 5 kapalı görüşme kabini, 9 eş görüşme odası, 17 avukat görüşme odası, 2 doku hasarı ve travma önleyici oda⁴, 1 kapalı spor salonu, 2 açık spor salonu, 7 ses ve görüntü bilişim sistemi (SEGBİS) odası, 5 eğitim dersliği, 1 bilgisayarlı

---

³ Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi (ACEP) eğitimi, afet ve acil durumlara müdahale eğitimi, ani müdahale ekibi eğitimi, elektronik güvenlik sistemleri eğitimi, genel sağlık uygulamaları eğitimi, mektup okuma eğitimi, mesleki müdahale teknik ve taktikleri eğitimi, ofis programları eğitimi, ilk yardım eğitimi, teknik servis personel eğitimi, yangın bilgisi eğitimi, terörle mücadele eğitimi, okuma yazma öğreticiliği eğitimi, İdare ve Gözlem Kurulu sekreteryası işlemleri eğitimi, ambar işlemleri eğitimi, infaz ve koruma başmemuru işlemleri eğitimi, infaz işlemleri eğitimi, kütüphane ve yayın işlemleri eğitimi, merkez kontrol işlemleri eğitimi, personel işlemleri eğitimi, psikososyal işlemleri eğitimi, vardiya işlemleri eğitimi, ziyaret işlemleri eğitimi.

⁴ Yumuşak oda ve süngerli oda olarak da bilinmektedir.

laboratuvar, 2 iş atölyesi, kantin, revir, psikososyal yardım servisi, kütüphane, konferans salonu ve çamaşırhane bulunmaktadır.

18. Kurumda 60 çoklu koğuş, 1 hasta koğuşu, 47 tek kişilik oda bulunmaktadır.

19. Kurumda bulunan çoklu koğuşlar 2 katlı olup içlerinde mahpusların kalması için toplam 7 oda bulunmaktadır. Bazı koğuşların alt ve üst katlarında tek kişilik odalar bulunmakta olup alt kattaki tek kişilik odalar havalandırmaya açılmaktadır.

20. Koğuşların içinde yer alan odaların toplam 84 m², havalandırmanın 62 m² ve ortak yaşam alanının 106 m² olduğu bilgisi paylaşılmıştır.

21. Koğuşların ortak yaşam alanında; oturma alanı, mutfak bölümü, buzdolabı, televizyon, masa ve sandalye olup ayrıca ortak alan içerisinde ikişer adet tuvalet ve banyo ile havalandırma kısmı bulunmaktadır. Her mahpusun koğuşunda/odasında kendisine ait yatak ve yastığın bulunduğu ancak ceza infaz kurumundaki kalabalıklaşma nedeniyle bazı mahpusların yataklarının yere serildiği ve dolapların birden fazla mahpus tarafından birlikte kullanıldığı görülmüştür.

22. Ziyaret Heyeti tarafından bazı koğuşların havalandırma bölümlerinin üzerinin tel ile tamamen kapatılmış olduğu görülmüştür. İdare tarafından söz konusu düzenlemenin geçmiş dönemde Adalet Bakanlığı talimatıyla gerçekleştirildiği, bu telin yine Adalet Bakanlığı talimatıyla kaldırılabilceği belirtilmiştir.

23. Kurumda 1 adet hasta ve engelli koğuşu bulunmaktadır. Hasta ve engelli koğuşunun alt ve üst katlarında odalar ile ortak kullanıma sunulmuş iki banyo ve tuvalet bulunmaktadır. Bu koğuşun alt katında yer alan odaların içinde de banyo ile klozetin yer aldığı, klozet ve lavabonun odadaki yatak ile yan yana olduğu, bu tuvaletin yanında tutamaç olmadığı, ayrıca koğuştan havalandırma alanına çıkış kapısında eğimli zemin bulunmadığı gözlemlenmiştir. Ziyaret sonrasında İdare tarafından Kurumumuza söz konusu tuvaletin yanına tutamaç yerleştirildiğine ve koğuştan havalandırma alanına çıkış kapısına eğimli zemin yapıldığına ilişkin fotoğraflar iletilmiştir.

24. Koğuş ve odalarda acil çağrı butonlarının bulunduğu ve ziyaret edilen koğuşlarda butonların çalışır vaziyette olduğu tespit edilmiştir.

25. Kurumda bulunan koğuş ve odaların temizliğinin koğuşlarda barınmakta olan mahpuslarca, Kurumun diğer bölümlerinin temizliğinin ise hizmetliler ve hizmetli bulunmadığı takdirde mahpuslar tarafından görevli memur denetiminde yapıldığı ifade edilmiştir. Ziyaret sırasında koğuşların genel itibariyle temiz olduğu görülmüştür.

26. Ziyaret sırasında bir koğuşun tuvalet/banyo bölümünün tavanında rutubet ve küf olduğu tespit edilmiş, İdare tarafından bu bölümün temizlendiği ancak ilgili bölümde havalandırma bulunmadığı için sorunun tekrar ettiği ifade edilmiştir.

27. Koğuş ve odalarda yeterli düzeyde yapay aydınlatmanın bulunduğu ve gün ışığından yararlanmayı sağlayacak pencerelerin de yeterli büyüklükte olduğu görülmüştür.

28. Kurumda bulunan eş görüşme odalarında birer adet yatak, dolap, televizyon ile banyo ve tuvalet kısmının bulunduğu görülmüştür. Odaların genel itibariyle temiz olduğu ancak tuvaletin temiz olmadığı gözlemlenmiştir.

29. Havalandırma kapılarının sabah 8’de açıldığı, akşam hava kararmadan 15 dakika önce kapatıldığı bilgisi alınmıştır.

30. Kurumun ısıtma ihtiyacının Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumu ısı merkezi tarafından karşılandığı öğrenilmiştir.

31. Ziyaret Heyeti tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından koğuşlardaki mahpus sayısının çokluğu nedeniyle havalandırma pencerelerini açık bırakmak zorunda kaldıkları, yaz aylarında koğuş/odaların sıcak olduğu, koğuş/odalarda vantilatör kullanımına izin verilmediği ifade edilmiş, Ziyaret Heyeti tarafından yapılan ziyarette koğuş/odalarda vantilatör bulunmadığı görülmüştür.

32. İncelenen belgelerden, Kurumda düzenli olarak ilaçlama yapıldığı anlaşılmıştır.

33. Kurumda, sigara içilmeyen 3 koğuş bulunduğu bilgisi edinilmiştir.

34. Kurumda bulunan 2 adet doku hasarı ve travma önleyici odanın zemin ve duvarlarının yumuşak materyalden yapıldığı, odaların yeterli doğal ışık aldığı, havalandırmanın odalardaki pencereler aracılığıyla sağlandığı ve odada plastik malzemeden yapılmış bir tuvaletin bulunduğu görülmüştür. Odalarda bulunan güvenlik kameralarının tuvaletin bulunduğu alanı da görüntülediği tespit edilmiş olup bu durumun mahpusların mahremiyeti açısından uygun olmadığı değerlendirilmektedir. Ziyaret sonrasında, Kurumumuza bu odada yer alan güvenlik kamerasının açısının tuvaleti görmeyecek şekilde yeniden ayarlandığını gösterir fotoğraflar iletilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından doku hasarı ve travma önleyici odalara ilişkin tutulan kayıtlar incelenmiş, odaların en son 19/1/2022 tarihinde 65 dakika süreyle kullanıldığı tespit edilmiştir.

35. Kurumda; Kurumun iç kısmını gören 335 ve dış kısmını gören 44 adet olmak üzere toplam 379 adet güvenlik kamerası bulunmaktadır. 12 adet kameranın çalışmadığı ve 209 adet kameranın görüntü kalitesinin düşük olduğu ifade edilmiştir. Koğuşların ortak alanlarında ve mahpus odalarının kapılarının açıldığı alanda güvenlik kamerası bulunmaktadır. Mahpusların odalarında, banyo ve tuvalet kısımlarında güvenlik kamerası bulunmamaktadır. Kurumda yer

alan kameraların kayıt arşiv süresinin bağlı olduğu sisteme göre değişiklik gösterdiği; idari kat koridorları, mutfak-yemekhane, bulaşikhane, memur bahçe havalandırma, revir muayene bölümü ve bloklar arası geçiş noktalarında kamera bulunmadığı bilgisi alınmıştır. Ziyaret Heyeti tarafından kabul bölümünde bekleme odası olarak kullanılan geçici koğuştta güvenlik kamerası bulunmadığı görülmüştür.

36. Kurumda; kişi başı günlük 200 litre soğuk ve 50 litre sıcak olmak üzere toplam 250 litre suyun 24 saat kesintisiz şekilde koğuşlara verildiği bilgisi edinilmiştir.

37. Mahpusların haftada bir defa ücreti karşılığında çamaşır yıkama hizmetinden faydalanabildiği, çamaşırların çamaşırhanede yıkanıp kurutulmuş ilgili mahpusa teslim edildiği bilgisi alınmıştır. Ziyaret Heyeti tarafından Kurum çamaşırhanesinde kurutma özelliği de bulunan 18 adet çamaşır makinesinin bulunduğu görülmüştür.

B. Yönetim ve Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

38. İdare, Kuruma yeni giriş yapan mahpusun görevli infaz ve koruma memurları tarafından üst ve eşya aramasının yapılarak geçici koğuştta alındığı, ardından barındırılacağı koğuştta yerleştirildiği bilgisini vermiştir. Ziyaret edilen koğuşlarda mahpusların suç türleri dikkate alınarak yerleştirildiği ve hükümlüler ile tutukluların ayrı tutulduğu tespit edilmiştir.

39. Kabul bölümünde kadın ve erkek arama kabinleri ile geçici koğuşlar bulunmakta olup bir geçici koğuş bekleme odası olarak kullanılmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından arama odalarında birer adet sandalye ile kutunun bulunduğu, odalarda arama önlüğünün yer almadığı görülmüş; aramanın üst ve alt giysiler sırasıyla çıkarılarak yapıldığı bilgisi alınmıştır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından aramalar sırasındaki muamele konusunda bir şikâyet dile getirilmemiştir.

40. İdare tarafından Kuruma kabul edilen mahpuslara gerekli bilgilendirmelerin yazılı ve sözlü olarak yapıldığı, tüm mahpuslara Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan Hükümlü ve Tutuklu El Kitabının teslim edildiği belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından bu el kitabının kendilerine talep halinde verildiği belirtilmiştir.

41. Mahpusların sayımının, Nöbetçi Müdür kontrolünde güvenlik ve gözetim servisi görevlilerinden oluşan ekipler tarafından sabah ve akşam olmak üzere günde 2 defa yapıldığı bilgisi alınmıştır.

42. İdare tarafından, mahpusların talep ve şikâyetlerini acil durumlar dışında her gün 08.00-17.00 saatleri arasında Kurumun en üst amirine veya onun görevlendirdiği personele bildirdiği, mahpuslar tarafından yazılan dilekçelerin ilgisine veya konusuna göre Kurum

İdaresine, yargı mercilerine veya diğer yetkili makamlara ileildiği, dilekçenin akıbeti hakkında mahpusun gecikmeksizin bilgilendirildiği, talep halinde dilekçe çıkış numarasının mahpus ile paylaşıldığı ifade edilmiştir.

43. Ziyaret Heyeti tarafından mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde, Kurum personelinin kendilerine karşı işkence ya da kötü muamele konusu olabilecek herhangi bir davranışta bulunmadığı ifade edilmiştir.

44. İdare tarafından son 1 yıl içerisinde Kurumda görevli personel hakkında işkence ve kötü muamele iddiası içeren şikâyet bulunmadığı bilgisi verilmiştir.

C. Beslenme

45. Kurumda mahpuslara kahvaltı, öğle ve akşam yemeği olmak üzere 3 öğün yemek verilmektedir. Kurumda tüketilen yemekler, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen günlük iâşe bedeli göz önünde bulundurularak Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından hazırlanmakta ve Kurum tarafından mahpuslara dağıtılmaktadır.

46. Ziyaret Heyeti tarafından mahpuslarla yapılan görüşmelerde yemek çeşitliliği ve miktarının az olduğu, yemeklerin lezzetli olmadığı, yemeklerin bazen bozuk olduğu, yemek dağıtım sistemi nedeniyle son koğuştta yer alan mahpuslara bazen yemek kalmadığı ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından öğle yemeği 2 gün Kurumda yenilmiş ve yemeklerin lezzeti, miktarı ve doyuruculuğu yeterli bulunmuştur. Ayrıca Ziyaret Heyeti tarafından aylık yemek listesi incelenmiş, listedeki yemek çeşitliliğinin uygun olduğu değerlendirilmiştir.

47. İdare tarafından Kurumda kronik rahatsızlığı bulunan mahpuslara özel diyet menü hazırlandığı ve bu mahpuslara yemeklerin hazırlanan program doğrultusunda verildiği bilgisi paylaşılmıştır. İdare tarafından iletilen belgelerden; diyet yemek menüsü, vejeteryan-vegan yemek menüsü, diyaliz-gastrit-çölyak yemek menüsü ve çocuk yemek menüsü olmak üzere 4 ayrı özel yemek menüsünün gıda mühendisi ve diyetisyen/gıda teknisyeni onayıyla hazırlandığı görülmüştür.

48. Kurumun su ihtiyacı Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından karşılanmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından incelenen su analiz sonuçlarının 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e uygun olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca mahpuslar tarafından kantinden ambalajlı içme suyu temin edilebildiği belirtilmiştir.

49. Kantin listesinin koğuştardaki televizyonların duyuru kanallarında yayınlandığı, ayrıca listenin aylık olarak koğuştalara teslim edildiği bilgisi alınmıştır. Ziyaret Heyeti tarafından

görüşme gerçekleştirilen bazı mahpuslar tarafından, koğuşlarına basılı kantin listesi verilmediği, yaşlı ve görme sorunu olan mahpusların bu konuda zorluk yaşadığı belirtilmiştir.

50. Kurumda her koğuşun haftada 1 gün kantin günü olduğu ve mahpusların bu günlerde kantinden ürün talep edebildikleri öğrenilmiştir. Kendileri ile görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, kantinde ürün çeşitliliğinin yetersiz ve fiyatların yüksek olduğu, kantindeki ürünlerin kalitesiz ve bazen bozuk olduğu, duyuru kanalındaki listede yer alan ürünlerin kantinde bulunmadığı, kantin günü haftanın son günü olan koğuşlara yeterli çeşitlilikte ürün kalmadığı ifade edilmiştir. Kurum kantininde bulunan ürünlerin son kullanma tarihleri, muhafaza koşulları ve satış fiyatları incelenmiş; son kullanma tarihi geçmiş herhangi bir ürün bulunmadığı, ürünlerin saklama koşullarının uygun olduğu, fiyatlandırmanın piyasa koşullarına göre makul olduğu, ürün çeşitliliğinin genel olarak yeterli olduğu görülmüştür.

51. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, kantin listesine kireç önleyici temizlik malzemesi, ıslak mendil eklenmesi talebinde bulunulmuştur.

52. Görüşme gerçekleştirilen bazı mahpuslar, aileleri tarafından gönderilen iç çamaşırlarının kendilerine teslim edilmediğini, gelen kargoların dağıtımının geç yapıldığını ifade etmiştir. İdare tarafından ayda 1 veya 2 defa kargo dağıtımı yapıldığı, mahpuslara gönderilen iç çamaşırlarının güvenlik sebebiyle mahpuslara teslim edilmediği belirtilmiştir.

D. Sağlık Hizmetleri

53. Kurum sağlık servisinde 2 aile hekimi, 1 dış hekimi, 2 hemşire ve 3 sağlık memuru görev yapmaktadır. Dış hekiminin Kurumun kendi personeli olduğu, aile hekimlerinin görevlendirmeye hafta içi 08.00-17.00 saatleri arasında çalıştığı ve her vardiyada 1 sağlık memurunun revirde görevlendirildiği bilgisi alınmıştır. Ayrıca Kurum ile yaptığı protokol kapsamında 1 özel dış hekiminin Kurumda haftada 1 yarım gün çalıştığı ve Genel Sağlık Sigortasının karşılamadığı işlemleri ücret karşılığında gerçekleştirdiği bilgisi alınmıştır.

54. Kurum İdaresi tarafından, her koğuşun revir muayene günlerinin olduğu, acil durumlar hariç olmak üzere mahpusların bu tarihlerde revire çıkarıldığı, günde ortalama 200 mahpusun revire çıkmak istediği bilgisi Ziyaret Heyeti ile paylaşılmıştır. Revir talepli dilekçelerin revir biriminde görevli hekim tarafından mahpusların şikâyetlerinin başlangıç zamanına, rahatsızlığın şiddetine ve son revir ziyareti tarihine dikkat edilerek bir ön değerlendirmeye tabi tutulduğu ve muayene planlamasının bu şekilde yapıldığı belirtilmiştir. Ziyaret tarihine kadar son 1 yıl içerisinde gerçekleştirilen sağlık servisi faaliyetlerine ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYET	TOPLAM
Muayene	38.669
İkinci veya Üçüncü Basamak Sağlık Kuruluşuna Sevk	18.627

55. Revirde yapılan incelemede, mahpusların sağlık kayıtları kontrol edilmiş ve kayıtların düzenli olarak tutulduğu tespit edilmiştir. Ziyaret Heyetinde yer alan hekim tarafından revir biriminde yer alan elektronik aletler, ilaçlar, sarf malzemeleri ve acil durum çantasının kullanıma hazır ve yeterli olduğu müşahede edilmiştir. Kurumda görev yapan aile hekimlerinden birinin odasındaki tentürdiyot, dezenfektan ve bazı ilaçların son kullanma tarihlerinin geçtiğinin Ziyaret Heyeti tarafından tespit edilmesi üzerine ilgili hekim tarafından bu ürünlerin kullanılmadığı iddia edilmiştir.

56. Kurum İdaresi tarafından, muayene edilen mahpusların hekim tarafından gerekli görülmesi halinde öncelikle Marmara Ceza İnfaz Kurumları Kampüs Hastanesinin ilgili bölümlerine, Hastanede ilgili bölümün bulunmaması veya bölümdeki hekimler tarafından gerekli görülmesi halinde Selimpaşa Hastanesine sevk edildiği belirtilmiştir.

57. Ziyaret Heyeti tarafından mahpuslarla yapılan görüşmelerde, hastaneye sevklerde gecikmelerin yaşandığı iddia edilmiştir. İdare tarafından, mahpusların sevklerinin jandarma personeli tarafından sağlandığı, sevklerde yaşanan gecikmelerin jandarma personeli eksikliği ve hastanelerdeki günlük muayene kotasından kaynaklandığı belirtilmiştir. Ziyaret Heyetinde yer alan hekim tarafından sevke ilişkin şikâyetle bulunan mahpusların kayıtları incelenmiş olup aile hekimliği birimlerince sevklerin talep edildiği ancak sevklerin personel eksikliği ve hastanelerin belirlediği haftalık kota nedeniyle gecikebildiği tespiti dile getirilmiştir.

58. İdare tarafından kronik hastalığı olan mahpusların psikiyatrik olmayan ilaçlarını kutuyla yanlarında bulundurabildikleri, diğer ilaçların revirde kilitli dolapta muhafaza edilerek reçetede belirtilen şekilde ilgili mahpusa verildiği, biten ilaçların dilekçe ile talepte bulunulması üzerine temin edildiği belirtilmiştir. İlaçların Kurumun yıllık olarak sözleşme yaptığı eczanelerden sıra takip edilerek temin edildiği bilgisi verilmiştir. Revirde çalışan personel tarafından ilaçların temin süresinin 2-7 gün arasında değiştiği, ilaç temininin gecikmesi durumunda ilaçların revirde bulunan ilaçlardan karşılandığı ifade edilmiştir.

59. İdare ile yapılan görüşmelerde Kurumda barındırılan mahpusların sağlık durumlarına ilişkin acil bir durumun vuku bulması halinde ilgili mahpusa öncü sağlık ekibinin ulaştığı, değerlendirme neticesinde mahpusa yerinde müdahale, revirde gözlem altına alma veya hastaneye acil sevk düzenleme işlemlerinin uygulandığı ifade edilmiştir. Uyuz

salgınlarıyla karşılaştığında derhal izolasyon tedbirleri uygulandığı ve ilgililere ilaç ulaştırıldığı öğrenilmiştir.

60. Kadrolu diş hekiminin acil ve öncelikli durumlar haricinde, her koğuştan ön değerlendirme yöntemiyle 3 haftada 1 defa hasta kabul ettiği bilgisi alınmıştır. Kadrolu diş hekimi tarafından muayene, dolgu, kanal, diş çekimi ve diş taşı temizliği işlemlerinin gerçekleştirildiği, hekim tarafından uygun görülmesi halinde öncelikle Marmara Ceza İnfaz Kurumları Devlet Hastanesine, ikincil olarak Selimpaşa Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine sevk gerçekleştirildiği bilgisi alınmıştır. Ayrıca mahpusların genellikle implant tedavisi için özel diş hekiminden ücretli sağlık hizmeti aldıkları ifade edilmiştir.

61. Ziyaret Heyeti tarafından sağlık servisinde yapılan incelemede servisin hijyen koşulları bakımından uygun olduğu gözlemlenmiş ayrıca Ziyaret Heyetinde bulunan hekim tarafından diş tedavisinde kullanılan sterilizasyon cihazının kalibrasyon değerinin güncel olduğu değerlendirilmiştir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

62. Psikososyal serviste 7 psikolog ve 3 infaz ve koruma memuru hafta içi 08.00-17.00 saatleri arasında hizmet vermektedir.

63. Bireysel görüşmelerin mahpusun başvurusu, Kurum talebi, hastane veya mahkeme istemi sonucunda gerçekleştirildiği; günde ortalama 20 mahpus tarafından bireysel görüşme talep edildiği, günde ortalama 9'u bireysel görüşme olmak üzere 20 görüşme gerçekleştirildiği bilgisi alınmıştır.

64. Psikososyal servis tarafından Kuruma yeni gelen mahpuslarla ilk görüşme gerçekleştirilerek, talebi olanlarla düzenli görüşmeler yapıldığı öğrenilmiştir. İdare tarafından iletilen belgelerden psikososyal servis tarafından 6 ayda; 1257 Araştırma Değerlendirme Formu, 1780 bireysel, 26 aile, 53 durum bildirir raporu, 150 psikiyatr sevk, 127 işçi koğu su değerlendirme, 8 eş görüşü değerlendirme, 3 grup çalışması ve 20 personel psikososyal destek görüşmesi yapıldığı anlaşılmıştır.

65. Kurumda kendine zarar verme riski olan veya intihar girişiminde bulunan mahpusların takibinin psikososyal servis birimi uzmanlarınca yapıldığı, bu mahpusların mevcut durumları hakkında servis biriminden sorumlu müdür başkanlığında ayda 1 defa intihar risk vaka toplantısı düzenlendiği bilgisi alınmıştır.

66. Kendileri ile görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından psikolog ile görüşme taleplerinin gecikme olmaksızın karşılandığı ifade edilmiştir.

67. Manevi rehberlik biriminde 1 vaiz görev yapmaktadır. Vaiz tarafından bireysel görüşme yapıldığı, koğuşlara ziyaret düzenlendiği ve konferans ile kurslar verildiği belirtilmiştir. Kendileri ile görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından vaiz ile görüşme konusunda sorun yaşanmadığı ifade edilmiştir.

68. İdare tarafından iletilen belgelerden; İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı kararı ile 6/4/2022 tarihinde 43 mahpusa, 28/3/2024 tarihinde 63 mahpusa erzak yardımı yapıldığı anlaşılmıştır.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler

69. Kurum eğitim ve öğretim servisi bünyesinde; eğitim ve öğretim bürosu, manevi rehberlik bürosu ve kütüphane bürosu mevcut olup bu serviste 4 öğretmen ile 5 infaz ve koruma memuru hafta içi 08.00-17.00 saatleri arasında görev yapmaktadır.

70. Kurum kütüphanesinde 5.191 kitap bulunmaktadır. Kütüphanenin yanı sıra mahpuslar toplam 14.752 kitabı olan Marmara Adalet Halk Kütüphanesinden de yararlanabilmektedir. Mahpuslar 2 haftada 1 değiştirilmek üzere Kurum kütüphanesinden 2, Marmara Adalet Halk Kütüphanesinden 1 adet kitabı yanlarında bulundurabilmektedir. Ayrıca mahpuslar süre sınırlaması olmaksızın yanlarında kendilerine ait 7 kitap bulundurabilmektedir. Koğuşlarda kitap listesi bulunduğu ve mahpusların haftada 1 gün dilekçe ile kitap talebinde bulunabildikleri, ders kitabı ve dini kitaplarda kota uygulamasının olmadığı bilgisi alınmıştır.

71. Ziyaret Heyeti tarafından kütüphanede yapılan incelemede; kitapların konularına göre sınıflandırılmış şekilde kitaplıklarda bulundurulduğu görülmüştür. Kütüphanede çalışan personel tarafından talep eden mahpuslar ile okuma etkinlikleri yapıldığı, mahpusların aynı yazarın farklı kitaplarını okuduktan sonra bunları birbirlerine anlattıkları, söz konusu yazara ilişkin belgesel veya filmlerin izlendiği belirtilmiştir.

72. Kurumda açık öğretim ortaokuluna 55, açık öğretim lisesine 334, açık ve uzaktan öğretim fakültesine 57 mahpusun kayıtlı bulunduğu bilgisi alınmıştır.

73. Aktif olarak eğitim öğrenime devam eden mahpusların ders materyallerinin ilgilinin kayıtlı olduğu okulun internet platformundan temin edildiği ve basılı halde kendisine teslim edildiği, Kurum tarafından temin edilemeyen ders materyallerinin ise dış kantinden temin, ziyaret, posta ya da kargo yoluyla Kuruma ulaşması halinde ilgiliye teslim edildiği bilgisi alınmıştır.

74. Görüşme yapılan mahpuslar tarafından ders materyallerine erişim konusunda genel olarak bir sorun yaşanmadığı ifade edilmiştir.

75. Kurumda 5 derslik ve 1 bilgisayarlı laboratuvar bulunmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede dersliklerde okul sıraları, yazı tahtası ve projeksiyon cihazının bulunduğu, dersliklerin duvarlarında bilgilendirici afişlerin asılı olduğu görülmüştür. Bilgisayar laboratuvarında 19 adet masaüstü bilgisayar, 15 adet masa, yazı tahtası, projeksiyon makinesi, langırt masası ve dart tahtalarının bulunduğu görülmüş; mahpusların bilgisayarları ders kitapları ve videolarına erişmek için kullanabildikleri İdare tarafından ifade edilmiştir.

76. Kurumdaki konferans salonu 96 kişi kapasitelidir. Bu salonda seyirci koltukları, projeksiyon makinesi ile sunum perdesi bulunmaktadır. Konferans salonunda okuma etkinlikleri, film/belgesel gösterimleri ile sınavların yapıldığı İdare tarafından ifade edilmiştir.

77. 2024 yılında ziyaret tarihine kadar düzenlenen kurs faaliyetleri ve katılımcı sayısına ilişkin bilgiler aşağıda tablo halinde verilmiştir.

KURS ADI	DÜZENLENEN KURS SAYISI	KATILIMCI SAYISI
Birinci Kademe Okuma Yazma Kursu	1	14
Birinci Kademe Okuma Yazma Seviye Tespit Sınavı	1	28
İkinci Kademe Okuma Yazma Seviye Tespit Sınavı	1	36
Badminton	1	13
Bireysel Gelişim Farkındalık Eğitimi	11	257
Dilekçe ve Başvuru Yöntemleri	3	59
Grup İletişimi	5	104
Hafızlık Eğitimi	1	10
İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı	7	113
İş Hayatında İletişim	3	67
“İşimiz Temiz” Projesi Yiyecek İçecek Sektöründeki Mikro İşletmeler İçin Hijyen Eğitimi	1	2
Özgeçmiş Hazırlama, Görüşme ve İş Arama Teknikleri	5	95
Sigara Bağımlılığından Korunma	9	200
Sosyal Hayatta İletişim	5	108
TOPLAM	54	1106

78. Ziyaret Heyeti tarafından mahpuslarla yapılan görüşmelerde sosyal ve kültürel faaliyetler ile kurs sayısının yeterli olmadığından şikâyet edilerek faaliyet ve kursların artırılması talep edilmiştir. İdare tarafından Halk Eğitim Merkezindeki personel eksikliği nedeniyle kurs düzenleme konusunda aksamalar yaşandığı belirtilmiştir.

79. İdare tarafından, mahpusların dilekçe yoluyla dergi ve gazete talebinde bulunabildikleri bilgisi paylaşılmıştır.

80. Kurumda, İşyurdu Müdürlüğüne bağlı; kantin, terzi, fotoğraf, fotokopi ve çanta-valiz atölyesi bulunduğu bilgisi paylaşılmıştır.

81. Mahpusların haftada 1 defa açık spor salonundan, 2 haftada 1 defa da kapalı spor salonundan yararlandıkları ifade edilmiştir. Açık spor salonunda futbol sahasının, bu sahanın çevresinde yürüyüş yolunun ve çeşitli spor aletlerinin yer aldığı görülmüştür. Kapalı spor salonunda basketbol potası, voleybol filesi, masa tenisi, sahne bölümü ile izleyici tribünü bölümü bulunmaktadır. Ayrıca kapalı spor salonunda kadın ve erkek olarak ikiye ayrılmış şekilde birer adet tuvalet ve banyo bölümünün bulunduğu, tuvalet bölümünün temiz olmayıp banyo bölümünde duş başlığının bulunmadığı görülmüştür.

82. Kurumda İşyurdu Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren 2 çanta-valiz atölyesi bulunmaktadır. Atölyede çalışan mahpusların İşyurdu Müdürlüğüne bağlı olarak 08.30-16.30 saatleri arasında çalıştığı, 50 dakika öğle aralarının bulunduğu ve mola zamanlarında atölyede bulunan çay ocağından yararlanabildikleri öğrenilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede atölyenin 2 katlı olduğu, dikiş makinelerinin ve duvarlarda makinelerin kullanımına ilişkin bilgilendirici yazıların bulunduğu görülmüştür.

G. Dış Dünya ile İletişim

83. Kurumdaki açık görüş salonunda masa ve sandalyeler ile havalandırma penceresinin bulunduğu, salonların ferah ve temiz olduğu gözlemlenmiştir.

84. Kapalı görüşme kabinlerinin her birinde ziyaretçi ile mahpusun bulunduğu alanın korunaklı camlarla birbirinden ayrıldığı, alanın temiz olduğu ancak kabinlerde görüşmelerin kayıt altına alınabileceğine ilişkin yazılı bilgilendirmenin bulunmadığı görülmüştür. Ziyaret sonrasında Kurumumuza kapalı görüş kabinlerinin olduğu bölüme söz konusu bilgilendirme yazısının asıldığına ilişkin fotoğraflar iletilmiştir.

85. Kurumda kalan mahpusların ayda 1 defa açık görüş ve 3 defa kapalı görüş haklarını kullandıkları İdare tarafından belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından 45 dakika açık görüşten, 45 dakika kapalı görüşten yararlanabildikleri belirtilmiştir.

86. Kurumda toplam 22 adet ankesörlü telefon ve 65 adet görüntülü görüşme cihazı bulunmaktadır.

87. Mahpusların ACEP üzerinden haftalık 30 dakika görüşme yapabildiği ve bu süreyi 3 defa 10’ar dakika olarak da kullanabildikleri, kapalı görüş haklarının kullanılmadığı haftalarda görüşme süresinin 60 dakikaya çıkarıldığı bilgisi alınmıştır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından özellikle haftanın ilk günleri telefon görüşmelerinin ACEP sisteminin hata vermesi nedeniyle kesildiği, bu nedenle hak kaybı yaşandığı iddia edilmiştir.

88. Ziyaret Heyeti tarafından görüşme gerçekleştirilen ve hasta koğuşunda yer alan engelli bir mahpus tarafından; tekerlekli sandalye kullanması nedeniyle görüntülü görüşme cihazına erişemediği ve bu nedenle görüntülü görüşme yapamadığı belirtilmiştir. Ziyaret sonrasında söz konusu koğuşta yer alan görüntülü görüşme ekranının, oturur vaziyette kullanılabilir hale getirildiğine ilişkin fotoğraflar Kurumumuza iletilmiştir.

89. Avukat görüş odalarında, avukat ve mahpusun bulunduğu alanların birbirinden masa ile ayrıldığı görülmüş, odaların mahpus ve avukatın dışardan görülebileceği ancak konuşulanların işitilemeyeceği şekilde tasarlandığı anlaşılmıştır.

90. İdare tarafından iletilen belgelerden; mahpusların oda ve koğuşlarında bulunan televizyonlarda film, belgesel, haber, müzik ve dini kanallar dâhil olmak üzere toplam 50 kanalın izlenebildiği anlaşılmıştır.

91. Kurumda 7 SEGBİS odası bulunmaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

92. TİHEK’in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin girişi ve gerekli bilgi ve belgelere erişimi vakitlice sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum Müdürünün ve Kurum personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

93. Koşullarda mahpusların yer yataklarında yatmaları sorununun çözülmesi için mahpuslara karyola/ranza temin edilmesi,

94. Her mahpusa dolap temin edilmesi,

95. Hasta ve/veya engelli mahpusların yerleştirildiği koşullardaki odalarda; tuvalet ile tuvaletin içinde bulunduğu odanın yarım duvar, paravan veya benzer bir malzeme ile birbirinden ayrılması⁵,

96. Koşulların tuvalet/banyo bölümünün tavanında rutubet ve küfün önlenmesi için gerekli çalışmaların yapılması,

97. Eş görüş odası ve kapalı spor salonunda bulunan tuvaletlerinin temizliğinin sağlanması, gerekli güvenlik önlemleri gözetilmek suretiyle banyo bölümlerindeki duş başlığı eksikliğinin giderilmesi,

98. Yaz aylarındaki sıcak hava koşulları göz önünde bulundurularak koşu/odalarda vantilatör bulundurulmasına izin verilmesi⁶,

99. Kurumdaki kameraların kör nokta bulunmayacak şekilde yeniden ayarlanması, bozuk olan kameraların tamir edilmesi, görüntüleri net olmayan kameraların görüntü kalitesi yüksek kameralarla değiştirilmesi, bekleme odası olarak kullanılan geçici koşu kamera yerleştirilmesi,

100. Arama kabinlerinde tek kullanımlık önlük bulundurulması⁷,

---

⁵ CPT, 2'nci Genel Rapor, Inf (92)3, para. 49: "Uygun tuvalet imkanına rahat erişim ve iyi hijyen standartlarına uyum, insancıl bir ortamın temel unsurlarıdır. CPT bu bağlamda, bazı ülkelerde mahkumların atıklarının hücrelerindeki kovalarda toplanması (ve bu kovaların belirli zamanlarda "dökülmesi") uygulamasını beğenmediğini ifade etmek durumundadır. Ya hücrelerde (tercihen ayrı bir tuvalet bölmesinde) tuvalet olmalı ya da tuvaleti kullanması gereken mahkumların günün her saatinde (gece dahil) gecikme olmadan hücrelerinden çıkabilmesi sağlanmalıdır. Ayrıca mahkumlar uygun duş veya banyo imkanlarına sahip olmalıdır. Hücrelerde akan su olması da tercih edilmektedir."

⁶ Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in 9'uncu maddesi: "Koşu, oda ve eklentilerinde, kurumun elektrik tesisatı, fiziki koşulları ile odanın mevcudu dikkate alınmak suretiyle, kantinden temin edilen; HDMI/SCART/USB ve benzeri veri depolama veya aktarma girişi olmayan, dâhili uydu alıcısı ve bilgisayar sistemi ile tümleşik özelliği bulunmayan televizyon ile buzdolabı, saç kurutma makinesi, idare tarafından uygun görülecek sayıda elektrikli su ısıtıcısı ve iklim koşulları da dikkate alınarak vantilatör bulundurulmasına izin verilebilir."

⁷ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 34'üncü maddesi: "Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir."

101. Kuruma yeni giriş yapan mahpuslara Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan Hükümlü ve Tutuklu El Kitabının verilmesi⁸,

102. Duyuru kanalında yayınlanan kantin listesinin güncel tutulması ve güncel listenin basılı olarak koğuşlara dağıtımının yapılması,

103. Kantin listesine kireç önleyici ürünler ve ıslak mendil eklenmesi,

104. Aileleri tarafından gönderilen iç çamaşırı gibi eşyaların gerekli kontrollerinin yapılmasının ardından mahpuslara teslim edilmesi⁹,

105. Revir biriminde yer alan son kullanma tarihi geçmiş tıbbi ürünlerin Kurumdan çıkarılması¹⁰

hususları tavsiye edilmektedir.

2. Milli Eğitim Bakanlığı İstanbul Silivri Halk Eğitim Merkezine Yönelik Tavsiye

106. Ceza infaz kurumunda verilen kursların aksamaması için eğitici eksikliğinin giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması,

---

⁸ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 56'ncı maddesi "*Hükümlülere, kuruma alındıklarında uygulanacak iyileştirme çalışmaları, disiplin suçları ve cezaları, bilgi edinme ve şikâyet yolları, hak ve sorumlulukları gibi konular ile kurumdaki yaşam biçimine uyum sağlamaları için gereken bilgiler, kurum yöneticileri tarafından sözlü olarak anlatılır ve yazılı olarak tebliğ olunur.*"

⁹ 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Hükümlüye dışarıdan gönderilen hediye kabul etme hakkı" başlıklı 69'uncu maddesi şöyledir: "*Kapalı ceza infaz kurumlarındaki hükümlü, iki ayda bir kez, ayrıca dinî bayram, yılbaşı veya kendi doğum günlerinde dışarıdan gönderilen ve kurum güvenliği için tehlikeli olmayan bir hediyeyi kabul etme hakkına sahiptir. Çocuk ve altmış beş yaşını tamamlamış hükümlüler ile beraberinde çocuğu bulunan kadın hükümlüler, idare ve gözlem kurulu tarafından alınacak karar doğrultusunda belirtilen zaman dilimi dışında da hediye kabul edebilir.*"

17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in "Giyim eşyaları" başlıklı 7'inci maddesi şöyledir: "*Hükümlülerin koğuş, oda ve eklentilerinde üç çift ayakkabı, bir çift terlik, bir adet kemer ve gerektiği kadar iç çamaşırı ve çorap ile aynı tür eşyadan 6 adedi geçmeyecek ve toplamda 30 parçayı aşmayacak şekilde; başörtüsü, fular, içlik, havlu, bornoz, palto, manto, mont, ceket, hırka, pantolon, etek, elbise, eşofman, gömlek, kazak, pijama, tişört, kravat, kaşkol, 25/11/1925 tarihli ve 671 sayılı Şapka İktisâsı Hakkında Kanuna aykırı olmayan bir adet şapka bulundurulmasına izin verilir. Hükümlüler; ceza infaz kurumu dışından getirilmesine izin verilen giyim eşyalarından eskijenlerini, yenileriyle değiştirebilir.*"

Ayrıca Anayasa Mahkemesine göre ceza infaz kurumlarının güvenliğini sağlamak için aileler tarafından mahpuslara kıyafet teslimine yönelik olarak kısıtlayıcı düzenlemeler yapılması makul olmakla birlikte müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olabilmesi, müdahale için seçilen aracın ceza infaz kurumunun güvenliğinin sağlanması amacına ulaşabilmesi bakımından elverişli olmasına bağlıdır. Bu çerçevede Mahkeme, Kuruma teslim edilen iç çamaşırlarının uygun yöntemlerle denetlenerek mahpusa verilmemesinin kurum ile mahpus arasındaki çatışan menfaatlerin dengelenmesi çabasına girilmeden kurum güvenliğinin sağlanması amacına öncelik verilmesi anlamına geleceğini, ceza infaz kurumlarının güvenliğini sağlayacak tedbirlerin alınması konusunda kamusal makamların geniş takdir yetkileri bulursa da alınacak tedbirlerin mahpusların tutulma hâlinin gerektirdiğinin ötesinde fiziksel ve ruhsal bütünlüklerinin bozulmasına neden olmaması gerektiğini vurgulamaktadır (Anayasa Mahkemesi, *Mehmet Erdoğan*, B. No: 2019/18371, 16/11/2022, para.16-17.).

¹⁰ 25/1/2017 tarihli ve 29959 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin "*Genel İlkeler*" başlıklı 5'inci maddesine göre "*c) Tıbbi atıkların, kaynağında diğer atıklardan ayrı olarak toplanması, geçici depolanması, taşınması ve bertarafı esastır.*"

hususlu tavsiye edilmektedir.

3. İstanbul İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye

107. Mahpusların sevklerinde yaşanan gecikmelerin önlenmesi amacıyla yeterli sayıda personelin görevlendirilmesi,
hususlu tavsiye edilmektedir.

4. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler

108. Kurumda artırılmış kapasitenin dahi üzerinde mahpus bulunduğundan ve bu durum Kurumdaki pek çok sorunun/eksikliğin temel sebebini oluşturduğundan, kalabalıklaşma sorununun çözümüne yönelik çalışmalar yapılması,¹¹

109. Kurumda üzeri telle kapatılmış olan havalandırma bahçelerindeki tellerin kaldırılması konusunun değerlendirilmesi,

110. Mahpusların görüşmesi sırasında oluşan ACEP sistemi hatası nedeniyle kullanılmayan görüşme haklarının ilgili mahpusa sonradan kullandırılması,
hususları tavsiye edilmektedir.

---

¹¹ CPT, 2'nci Genel Rapor, Inf (92)3, para. 46: "Aşırı kalabalık, CPT'nin görev alanını doğrudan ilgilendiren bir konudur. Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesisdeki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşırı düzeyde olumsuzdur."; para.50: "CPT, bir kurumda aşırı kalabalık, zayıf bir faaliyet programı ve yetersiz tuvalet/yıkama imkânını bir arada gördüğünde özellikle endişelenmektedir. Bu tür şartların bir araya gelmesi mahkûmlara çok zarar verebilir."